

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๖ / ๒๕๕๒

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๕ / ๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ระหว่าง	ร้อยตำรวจโทเชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ กับพวกรวม ๑๓๕ คน	ผู้ร้อง
	นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ที่ ๑	
	นายกล้านรงค์ จันทิก ที่ ๒	
	นายใจเด็ด พรไชยา ที่ ๓	
	นายประสาท พงษ์ศิวาภัย ที่ ๔	
	นายภักดี โพธิศิริ ที่ ๕	
	นายเมธี ครองแก้ว ที่ ๖	
	นายวิชา มหาคุณ ที่ ๗	
	นายวิชัย วิวิตเสวี ที่ ๘	
นางสาวสมลักษณ์ จิตกระบวนพล ที่ ๙	ผู้ถูกกล่าวหา	

เรื่อง ขอให้ดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. (ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม)

คดีนี้ ผู้ร้องซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้าชื่อกันจำนวน ๑๔๑ คน แต่ลงชื่อถูกต้อง ๑๓๕ คน ลงลายมือชื่อ ๖ คน จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ที่ปฏิบัติหน้าที่ได้จำนวน ๔๖๕ คน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา กล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ว่าจงใจปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เพื่อกลั่นแกล้งให้นายบัณฑิต ราชตะนันท์ ผู้ร้องเรียนและนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ให้ต้องรับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๒๐๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๕ โดยผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้ามีพฤติการณ์ร่วมกันมีมติในการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ เป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียง ว่าผู้ร้องเรียนและนายสมชายมีมูลความผิดทางวินัยฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๔ วรรคสอง เมื่อครั้งที่นายสมชาย ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงยุติธรรม สั่งระงับเรื่องไม่ดำเนินคดีกับอธิบดีกรมบังคับคดีและรองอธิบดีกรมบังคับคดี ที่สั่งคืนเงินจำนวน ๗๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ได้จากการขายทอดตลาดของศาลจังหวัด ัญบุรี โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการมีมติดังกล่าวเป็นการมีมตินอกสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการไต่สวนโดยมิได้พิจารณาจากข้อกล่าวหาในสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง เนื่องจากไม่เคยมีการกล่าวหาและไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวต่อผู้ร้องเรียนและนายสมชายมาก่อน คงแจ้งเฉพาะข้อกล่าวหาฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๕ วรรคสอง เท่านั้น ทำให้ผู้ร้องเรียนและนายสมชายไม่มีโอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาดังกล่าว การมีมติของผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้า

เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๒๐๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๕ ขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้า ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว

พิเคราะห์คำร้องขอของผู้ร้องแล้ว เห็นว่า แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๖ จะบัญญัติว่า ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องให้ดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการเลือกองค์คณะผู้พิพากษา และมาตรา ๓๗ บัญญัติว่า ให้องค์คณะผู้พิพากษาแต่งตั้งบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการไต่สวน ทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีตามคำร้องขอ ฯลฯ ก็ตาม แต่ก่อนที่องค์คณะผู้พิพากษาจะแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนดังกล่าว องค์คณะผู้พิพากษาย่อมมีอำนาจพิจารณาคำร้องขอของผู้ร้องที่ประธานวุฒิสภาส่งมายังศาลว่า ได้มีการเข้าชื่อร้องขอมา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา และคำร้องขอของผู้ร้องบรรยายพฤติการณ์การกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา มาเป็นข้อๆ ชัดเจน ถูกต้องครบถ้วน ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๙ บัญญัติไว้หรือไม่ และพฤติการณ์ตามคำร้องขอเป็นความผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ แล้วจึงมีคำสั่งรับคำร้องขอของผู้ร้องและแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการต่อไป หากคำร้องขอของผู้ร้องไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจน และไม่เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๙ กำหนดหรือพฤติการณ์ตามคำร้องขอไม่เป็นความผิดตามข้อกล่าวหาหรือขาดอายุความ องค์คณะผู้พิพากษาย่อมมีอำนาจยกคำร้องขอหรือไม่รับคำร้องขอได้โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการไต่สวนตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพราะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งรับคำร้อง กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นมิได้จนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยกคำร้องดังกล่าว” แสดงให้เห็นว่าศาลมีอำนาจสั่งไม่รับคำร้องขอหรือยกคำร้องขอในกรณีที่พฤติการณ์ตามคำร้องขอไม่เป็นความผิดหรือขาดอายุความได้ แต่หากรับคำร้องขอจะมีผลถึงกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาทันที ทั้งตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๙ วรรคสอง ที่บัญญัติให้คำร้องขอดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือรัวยผิดปกติเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน และให้ยื่นต่อประธานวุฒิสภาเพื่อส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาพิพากษานั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจที่จะพิจารณาคำร้องขอดังกล่าวได้ จึงมิใช่เป็นการบังคับว่าเมื่อประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอมาแล้วองค์คณะผู้พิพากษาจะต้องตั้งคณะกรรมการไต่สวนทุกกรณี องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่ามีอำนาจพิจารณาคำร้องขอของผู้ร้องได้

คดีนี้ตามคำร้องขอของผู้ร้องที่อ้างว่า ผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้าปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ด้วยการลงมติในการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๑ เป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียงว่าการกระทำของผู้ร้องเรียนและนายสมชายมีมูลความผิดทางวินัยฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๔ วรรคสอง ซึ่งมีติดกล่าวเป็นมติที่มีได้พิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง และเป็นมตินอกสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะอนุกรรมการไต่สวน เนื่องจากไม่เคยมีการแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวมาก่อน เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๔๗ และมาตรา ๕๓ ประกอบกับมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นการจงใจปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อกลั่นแกล้งให้ผู้ร้องเรียนและนายสมชายต้องรับโทษนั้น ปรากฏตามคำร้องขอของผู้ร้องเองว่า คณะอนุกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้อธิบายข้อกล่าวหาและแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ร้องเรียนและนายสมชายทราบในบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๕) และ (๖) ทำคำร้องขออย่างชัดเจนว่า การกระทำของผู้ร้องเรียนและนายสมชายมีมูลความผิดทางวินัยฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่ไม่ควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๒

วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง มาตรา ๘๘ วรรคสอง และมีมูลความผิดอาญาฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ แล้ว ดังนั้น การแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวจึงมิใช่การแจ้งข้อกล่าวหาหรือดำเนินคดีเฉพาะความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เท่านั้น แต่ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาทางวินัยฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๕ วรรคสอง ด้วย ซึ่งเป็นการแจ้งข้อกล่าวหาโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ แล้ว การแจ้งข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่จำเป็นต้องแจ้งทุกข้อหา เมื่อได้มีการแจ้งให้ทราบถึงพฤติการณ์ในการกระทำ ความผิดก็เป็นการเพียงพอและถือได้ว่ามี การแจ้งข้อหาอื่นที่อาศัยพฤติการณ์เดียวกันนั้นด้วย คดีนี้ถึงแม้จะได้รับความตามคำร้องขอว่า คณะอนุกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากว่าผู้ร้องเรียนและนายสมชายไม่มีมูลความผิดและเห็นควรให้ข้อกล่าวหาทั้งหมดตกไปก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงความเห็นของคณะอนุกรรมการไต่สวนในเบื้องต้นที่จะต้องสรุปเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐ เนื่องจากคณะอนุกรรมการไต่สวนเป็นเพียงผู้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช.ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเท่านั้น เมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ช.ได้รับสำนวนการไต่สวนแล้ว จะต้องจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันเพื่อพิจารณาสำนวนการไต่สวน

ซึ่งหากจำต้องไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม อาจมีมติให้คณะอนุกรรมการไต่สวนชุดเดิมหรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนชุดใหม่ทำการไต่สวนก็ได้ ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ความเห็นของคณะอนุกรรมการไต่สวนจึงหาได้เป็นการผูกมัดคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องถือตามแต่อย่างใด เมื่อผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้าพิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ร้องเรียนและนายสมชายมิได้เป็นการกระทำฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่สั่งระงับเรื่องโดยไม่ดำเนินการทางวินัยและไม่ดำเนินการเพื่อหาผู้รับผิดชอบทางแพ่ง คงฟังได้แต่เพียงว่าเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๔ วรรคสอง ซึ่งเป็นพฤติการณ์ที่เบากว่า ผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้ายอมมีอำนาจที่จะฟังข้อเท็จจริงตามมูลฐานดังกล่าวมาวินิจฉัยชี้มูลความผิดฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๘๔ วรรคสอง ได้โดยไม่ต้องแจ้งข้อกล่าวหาเพิ่มเติมหรือไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อีก เพราะข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้าอาศัยในการชี้มูลรวมอยู่ในสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะอนุกรรมการไต่สวนแล้ว มิใช่ นำข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์อื่นนอกสำนวนมาวินิจฉัย การมีมติวินิจฉัยชี้มูลความผิดตามข้อหาดังกล่าวของผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้าจึงไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยนอกสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงอันเป็นการฝ่าฝืนต่อมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเพราะตามบทบัญญัติดังกล่าวหาได้ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลในความผิดฐานอื่นที่ได้จากสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงตามข้อ

กล่าวหาแต่อย่างใด คงบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.พิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลหรือไม่ หากมีมติวินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาข้อนั้นเป็นอันตกไปเท่านั้น ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้าก็ได้พิจารณาจากสำนวนการไต่สวนโดยชอบแล้ว การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้าจึงไม่ใช่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และเมื่อพฤติการณ์ตามคำร้องขอฟังไม่ได้ว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาทั้งเก้าเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จึงมิใช่เป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้ร้องเรียนและนายสมชายต้องรับโทษอยู่ในตัว ดังนั้น องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยคะแนนเสียง ๘ ต่อ ๑ ว่า เมื่อคำร้องขอของผู้ร้องไม่มีมูลความผิดตามที่กล่าวหาจึงไม่มีความจำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีตามคำร้องขอตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๓๗ อีกต่อไป

พิพากษาให้ยกคำร้องขอ.

นายเอกชัย ชินณพวงศ์

นายชูเกียรติ ตันทวิวงศ์

นายสิทธิชัย พรหมศร

(อม.๔๒)

- ๙ -

นายวีระวัฒน์ ปวราจารย์

นายพิสิฐ จิตทิศักดิ์

นายประเสริฐ โอนพรัตน์วิบูล

นายสมชาย สีนเกษม

นายชัยรัตน์ เบ็ญจะมโน

นายเสริมศักดิ์ ผลัดธูระ